

SINTEZA Programelor electorale ale partidelor pentru alegerile parlamentare, sectoarele care țin de mediu și ecologie

Programul de guvernare al PSD 2025 – 2029

- Program pentru economia circulară a metalelor de bază. 250 milioane de euro în următorii 6 ani, de la bugetul de stat, pentru stimularea prelucrării metalelor reciclate și investiții în tehnologii noi de procesare a acestor metale, pentru o creștere cu 100% a cifrei de afaceri din sectorul producției și prelucrării metalelor și pentru crearea a 10.000 noi locuri de muncă în acest sector.
- Țintă Fondul Social pentru Climă. Până la finalul anului 2028 vom asigura utilizarea a 30% din fondurile alocate în cadrul acestui fond, în valoare de 5-6 miliarde de euro disponibili până în 2032.

Agricultură:

PROGRAME ȘI MĂSURI SECTORIALE: Creșterea producției agricole românești prin modernizarea și extinderea sistemelor de irigații Creșterea suprafeței irigabile la 2,8 milioane de hectare și modernizarea sistemelor existente prin investiții totale de 2,37 miliarde de euro în sistemul de irigații și energie verde în ferme:

☑ Programul Apă în Câmpia Română. 1 miliard de euro din bugetul de stat pentru adaptarea surselor de apă din lacuri și acumulări de apă și pentru continuarea lucrărilor pe primii 50 Km ai Canalului Siret-Bărăgan.

☑ Programul Fotovoltaice pentru irigații. 270 milioane de euro din fonduri europene, pentru instalarea de panouri fotovoltaice pe canalele de irigații, astfel încât să asigure energia necesară pentru stațiile de pompare.

☑ Programul apă gratuită și energie subvenționată 50% pentru irigații. 100 milioane de euro anual, de la bugetul de stat, pentru sprijinirea fermierilor pentru irigarea suprafețelor agricole pe care le administrează.

☑ Programul modernizarea sistemului de irigații. 500 milioane de euro din fonduri europene, pentru achiziția de către fermieri de instalații mobile de irigații, sisteme de transport a apei și irigare cu energie verde.

☑ Programul 500 milioane de euro pentru energie verde în ferme. Buget mediu anual 150 de milioane de euro, pentru investiții în producția de energie electrică din surse regenerabile, cu sau fără stocare, pentru unitățile de producție din mediul agricol și al producției alimentare.

Sprijinirea fermierilor și procesatorilor români pentru creșterea producției interne și reducerea importurilor de alimente Programe cu o valoare totală de 10 miliarde euro pentru creșterea producției agricole românești:

☑ Plata la timp a subvențiilor pentru fermierii români. Plăți directe de 8 miliarde de euro, din fonduri europene și de la bugetul de stat, pentru egalizarea subvențiilor primite de fermierii români cu cele primite de fermierii europeni.

☑ Susținerea producției de legume românești. 215,4 milioane de euro pentru producția de legume în spații protejate și culturi în câmp, inclusiv pentru noi programe pentru ardei, vinete și alte legume deficitare.

☑ Mai multă carne de porc și de pui din fermele românești. 1,4 miliarde de lei de la bugetul de stat, pentru investiții în fermele de reproducție și stabilizarea producției românești de carne de porc și de pui.

☑ Sprijinirea celor 1,9 milioane de fermieri din zona montană. 600 milioane de euro, respectiv 150 milioane de euro anual, pentru sprijinirea celor 2,1 milioane de exploatații agricole din zona montană, pentru o creștere a producției agricole cu minimum 15%.

☑ Dezvoltarea producției bio. 380 milioane de euro pentru încurajarea culturilor de produse ecologice, bio și tradiționale, astfel încât, până în 2030, suprafața acestor culturi să ajungă la 800.000 ha, respectiv la 6% din suprafața arabilă utilizată în România.

☑ Programul INVESTALIM. 590 milioane de euro, respectiv 147,5 milioane de euro anual, din fonduri europene și de la bugetul de stat, pentru creșterea capacității de procesare a materiilor prime agricole și reducerea importurilor de alimente.

☑ Programul ROMALIMENT. Schemă de ajutor de stat de 1 miliard de euro, pentru investiții în rețehnologizare, modernizare și extindere pentru unitățile deja existente de procesare a materiilor prime agricole, pentru a ajunge la o creștere cu 20% a producției de alimente românești.

Susținerea intereselor fermierilor români la nivel european Guvernul PSD își va asuma un rol activ pentru susținerea intereselor fermierilor români în cadrul Uniunii Europene și în raport cu alte state terțe, astfel încât aceștia să beneficieze de avantajele pieței unice agricole, într-o competiție corectă față de ceilalți fermieri europeni. PSD își propune să acționeze cu hotărâre la nivelul instituțiilor europene pentru a promova următoarele teme de interes pentru fermierii români:

☑ Egalizarea subvențiilor, respectiv plata unei subvenții egale, per hectar agricol, în toate statele membre.

☑ Interzicerea importurilor neconforme din țările terțe, astfel încât toate produsele agroalimentare comercializate pe piața comună să respecte standardele obligatorii ale Uniunii Europene, fără excepție.

☑ Implementarea principiului subsidiarității, prin adoptarea la nivelul Uniunii Europene a unui regulament care să permită derogarea justificată pentru un stat membru de la anumite norme general obligatorii în UE.

☒ Stabilirea cotelor de referință pentru utilizarea pesticidelor, respectiv instituirea unor indicatori de referință, general obligatorii în toate statele membre, raportat la substanța activă utilizată pe unitatea de suprafață.

☒ Înființarea Fondului European pentru Mediu și Climă, prin transformarea Programului Life, gestionat de Comisia Europeană, într-un fond european dedicat, cu alocare distinctă pentru fiecare stat membru, și în care să fie înglobate toate măsurile de intervenție pentru mediu și climă.

MEDIU

Reîmpădurirea României

☒ Investiții pentru reîmpădurirea României. Alocarea fondurilor necesare pentru împădurirea sau reîmpădurirea a cel puțin 26.000 de hectare.

☒ Pădurea urbană. Crearea de zone împădurite în marile orașe, cu scopul îmbunătățirii calității aerului și realizării de noi zone destinate recreerii. Elaborarea unui ghid de finanțare, care să se adreseze UATurilor și ONG-urilor, cu scopul accesării de fonduri în vederea realizării de păduri urbane.

☒ Punerea în aplicare a Memorandumului pentru Centura Verde a Bucureștiului. PSD va introduce în Codul Silvic, aflat în dezbateri parlamentară, reglementările pentru transpunerea în lege a prevederilor din Memorandumul pentru Centura Verde a Bucureștiului.

☒ Statul român își va exercita dreptul de preempțiune pentru toate terenurile forestiere scoase la vânzare de proprietarii privați. Până în prezent, statul român și-a exercitat foarte rar acest drept de preempțiune. În 2024, Guvernul PSD a utilizat dreptul de preempțiune pentru a achiziționa, în numele statului român, peste 4.000 de hectare de teren forestier, care reprezintă aproape jumătate din suprafața totală cumpărată de stat în acest regim, din 1990 până în prezent. PSD susține ca statul să își exercite dreptul de preempțiune pentru toate terenurile forestiere scoase la vânzare de proprietarii privați.

☒ Instalarea de camere de supraveghere a drumurilor forestiere. PSD va introduce în Codul Silvic o prevedere care îi va obliga pe proprietarii de terenuri forestiere să asigure supravegherea video a drumurilor forestiere, cu sisteme tehnice de monitorizare și înregistrare video.

☒ Instalarea de scannere în toate punctele de trecere a frontierei și pe drumurile naționale și europene, pentru evaluarea volumului de materiale lemnoase containerizat.

☒ Dezvoltarea sistemelor informatice de urmărire a materialelor lemnoase. Dezvoltarea Sistemului Informatic Integrat de Urmărire a Materialelor Lemnoase SUMAL, operaționalizarea Sistemului Informatic de Monitorizare și Management Forestier FMIMS și dezvoltare sistemului „Radarul Pădurilor”.

Reciclarea și gestionarea eficientă a deșeurilor

☒ Management performant al deșeurilor. Programul urmărește să sporească competitivitatea și reziliența managementului deșeurilor care, în prezent, pune o mare presiune financiară asupra populației și autorităților publice locale, pe lângă presiunea asupra mediului, inclusiv prin atragerea de investitori străini în domeniul reciclării și tratării deșeurilor. Obiectivele sunt creșterea cantităților de deșeuri

colectate separat cu 40%, creșterea ratei de reciclare a deșeurilor municipale cu 10%, crearea a 1.000 de locuri de muncă în industria de reciclare.

☑ Vouchere pentru administrațiile locale în vederea achiziționării de mașini electrice pentru ridicarea și transportul deșeurilor. Modernizarea flotei de mașini de salubritate a unităților administrativ-teritoriale, prin achiziționarea de mașini electrice, pentru ridicarea și transportul deșeurilor. Unitățile administrativ-teritoriale vor putea obține până la 3 vouchere valorice a câte 250.000 de lei, pentru achiziția mașinilor electrice pentru serviciile de salubritate. Fondurile vor fi suportate de către AFM.

☑ Reducerea la cel mult 45% a cantităților de deșeuri care ajung la depozitare, din totalul deșeurilor generate. Creșterea gradului de reciclare a deșeurilor reciclabile și de compostare a resturilor biodegradabile, concomitent cu combaterea traficului ilegal cu deșeuri sau produse second-hand și reducerea cantităților de deșeuri transportate.

Gestionarea eficientă a apei

☑ Investiții în infrastructura de alimentare cu apă și de apărare împotriva inundațiilor. Programul va fi finanțat cu 5,8 miliarde de euro, din fonduri europene și de la bugetul de stat, și va susține construirea și/sau modernizarea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare, a stațiilor de epurare a apei și reabilitarea sau construirea infrastructurii de apărare împotriva inundațiilor..

☑ Investiții de mediu în ferme model, cu rol demonstrativ. Finanțarea fermelor model se va face prin trei domenii majore de intervenție pentru care vor fi disponibile alocări distincte pentru fiecare domeniu, respectiv pentru reducerea poluării cu nitrați și amoniac, utilizarea durabilă a produselor de protecția plantelor și reducerea utilizării de anti-microbiene. Alocarea financiară totală prevăzută este de 11 milioane de euro. Eficiență energetică și energie curată

☑ Stimularea folosirii automobilelor electrice la nivelul instituțiilor publice. Dezvoltarea infrastructurii pentru încărcarea cu energie a mașinilor electrice în instituțiile publice.

☑ Continuarea programelor Rabla Clasic, Rabla Plus, Rabla Local, Rabla pentru Electrocasnice. Îmbunătățirea calității mediului prin înlocuirea autovehiculelor poluante cu modele cu clasă de poluare mai mică sau electrice. Înlocuirea echipamentelor electrocasnice vechi cu noi modele eficiente din punct de vedere energetic.

☑ Programul privind creșterea eficienței energetice în clădiri publice. Modernizarea și creșterea eficienței energetice a clădirilor publice, în special a unităților de învățământ, a creșelor, grădinițelor, școlilor gimnaziale și liceelor din întreaga țară.

Transporturi și infrastructură

FINALIZĂM AUTOSTRĂZILE ȘI MODERNIZĂM TRANSPORTUL FERROVIAR

Obiectiv 2029 – România va avea o rețea rutieră rapidă de peste 2.000 de km

Conectăm Portul Constanța și municipiul București la rețeaua europeană de autostrăzi! Până la finalul anului 2028, în România va fi finalizată integral legătura rutieră rapidă dintre Marea Neagră și Europa Centrală, ceea ce va genera multiple oportunități de investiții în economia națională și va crește

semnificativ rolul României în comerțul european. De asemenea, se va finaliza prima autostradă montană, care va traversa Munții Carpați și vor fi finalizate primele tuneluri montane la profil de autostradă.

Conectarea polilor de creștere economică din România. În următorii 4 ani, vor fi finalizate loturile lipsă de pe autostrăzile A0, A1, A7 și A8, care asigură conexiunea continuă între marii poli de creștere economică.

Va fi realizată prima autostradă din Moldova, care va avea un rol determinant în reducerea decalajelor sociale și economice față de alte regiuni istorice. Descongestionarea traficului rutier din Capitală. Finalizarea în următorii 4 ani a loturilor lipsă ale autostrăzii A0, pe sectorul de Nord, care va asigura traseul pe un inel rutier complet în jurul municipiului București, la profil de autostradă, preluând în mare parte traficul rutier de tranzit din interiorul Bucureștiului.

Fluidizarea traficului rutier de marfă pe traseele Pitești-Constanța, Pitești-Giurgiu, București-Ploiești. Prin finalizarea integrală a autostrăzii A0, în următorii trei ani, se va realiza conexiunea continuă a rutelor de transport de marfă, reducând timpii de așteptare și costurile transportatorilor

Îmbunătățirea semnificativă a transportului feroviar de călători și de mărfuri între Constanța și granița de Vest a României. În următorii 4 ani, vor fi finalizate lucrările pe sectoarele nemodernizate de cale ferată, din lungul coridorului principal feroviar Marea Neagră-București-Europa Centrală și de Vest. De asemenea, vor fi realizate tunelurile feroviare de mari dimensiuni între Predeal-Brașov și Brașov-Sighișoara. Aceste modernizări vor permite creșterea vitezei de transport până la 160 km/h pentru trenurile de călători și până la 120 km/h pentru trenurile de marfă, precum și eliminarea tuturor restricțiilor de viteză. Așadar, călătorii mai scurte și mai sigure, pe calea ferată.

Trenuri noi, moderne și sigure pentru călători. Până la finalul anului 2028, vor fi puse în circulație 128 de trenuri electrice noi, 71 de locomotive noi sau modernizate și 139 de vagoane noi, care vor circula cu viteze de până la 160 km/h și cu un consum redus, între toate orașele mari de pe teritoriul național.

Dezvoltarea transportului feroviar metropolitan. Acces la locurile de muncă, reducerea traficului rutier și a poluării. Creșterea accesului locuitorilor din proximitatea marilor orașe la locurile de muncă mai bine plătite din zonele urbane, reducând astfel deficitul de forță de muncă al companiilor din aceste orașe. Introducerea transportului feroviar pe rute scurte, la tarife scăzute, va reduce semnificativ traficul rutier și, implicit, poluarea din zonele metropolitane și din interiorul centrelor urbane.

Sprrijinirea industriei naționale pentru dezvoltarea infrastructurii de transport. Crearea unui instrument de finanțare dedicat pentru creșterea capacității de producție pentru materiale de construcții și materii prime utilizate în infrastructura de transport, reducând astfel riscul ca indisponibilitatea materialelor să afecteze implementarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de transport planificate pentru perioada 2024-2030.

Energie ieftină și curată pentru aeroporturile românești. Un program de 70 milioane de euro anual, finanțat din fonduri europene, va fi implementat pentru instalarea de capacități de producție de energie din surse regenerabile solare și în capacități de stocare a energiei, pentru autoconsumul aeroporturilor civile.

Dezvoltarea rețelei de metrou în regiunea București-Ilfov. În următorii patru ani, vor fi construite 26 de stații de metrou, care vor facilita accesul la acest tip de transport rapid și curat pentru 250.000 de locuitori din regiunea București-Ilfov. Vor fi, de asemenea, achiziționate 12 trenuri noi pentru preluarea traficului suplimentar.

Vor fi finalizate: ☑ Magistrala M6, pe ruta 1 Mai-Aeroportul Henry Coandă.

☑ Magistrala M4, pe ruta Gara de Nord-Gara Progresu.

☑ Extensia M2, pe ruta Berceni-Linia de Centură Sud-Comuna Berceni.

Creșterea duratei de navigabilitate pe Dunăre la 340 de zile pe an. Decolmatarea sectoarelor de pe Dunăre prin dragaj, pe sectorul comun România-Bulgaria, astfel încât să se asigure navigarea continuă fără blocaje și la un tonaj mai ridicat al navelor și barjelor, timp de 340 de zile pe an. Proiectul este finanțat în proporție de 85% din fonduri europene, iar diferența e asigurată de la bugetul de stat.

TURISM, ENERGIE

TRANSPORTURI Compensarea creșterii accizei la motorină pentru transportatorii români, astfel încât să menținem competitivitatea acestui sector pe piețele externe, având în vedere că reprezintă cel mai mare exportator de servicii din România. Prelungirea până la 31 decembrie 2025 a schemei de ajutor de stat pentru compensarea creșterii accizei la motorină în valoare de 0,2 lei/litru.

Investiții în unitățile de producție

☑ Retehnologizarea Unității 1 de la Cernavodă. Nuclearelectrica va aloca 1,85 miliarde de euro pentru a extinde exploatarea Unității 1 cu încă 30 de ani începând din 2029, ceea ce va genera sute de noi locuri de muncă și va asigura stabilitatea Sistemului Energetic Național.

☑ CTE Iernut și CTE Mintia vor furniza în sistem 2.180 MW, energie cu emisii reduse de dioxid de carbon și vor crea noi locuri de muncă.

☑ Hidroelectrică va realiza investiții de 3 miliarde de lei în hidrocentrale, din surse proprii. Dezvoltarea infrastructurii de transport a energiei electrice și gazelor naturale

☑ Transelectrica. Program de 7 miliarde de lei, din fonduri proprii, și 2,8 miliarde de lei din fonduri europene pentru dezvoltarea infrastructurii de transport a energiei electrice.

☑ Transgaz. Program de investiții 2,5 miliarde de lei pentru dezvoltarea infrastructurii de transport a gazelor naturale.

Investiții în capacități noi de producție a energiei electrice și gazelor naturale Program multianual, în perioada 2025-2028 și în perspectivă anulului 2030, pentru creșterea cantității de energie electrică livrată cu peste 2 GWe și a cantității de gaze naturale livrate cu peste 125 de miliarde de metri cubi.

☑ CHP Mintia: 1.750 MWe, finanțare din fonduri proprii de 1,4 miliarde de euro. ☑ CHP Iernut: 430 MWe, finanțare din fonduri proprii de 300 milioane de euro.

- ☒ Reactoarele 3 și 4 de la Cernavodă: 1.400 MWe, finanțare prin credite externe de 7 miliarde de euro.
- ☒ Neptun Deep și Caragele Deep: extragerea a peste 130 miliarde de metri cubi de gaze naturale.

Creșterea capacităților de producție energie electrică, din surse regenerabile

☒ Dezvoltarea de capacități de producție energie electrică, din surse regenerabile, prin accelerarea implementării proiectelor finanțate din fonduri europene și îndeplinirea țintei din PNRR de + 3500 MW eolian și solar, susținute de Contracte pentru Diferență până în 2030, și + 3000 MW eolian și solar, în total, instalați și conectați la rețea în 2026, cu instalații de stocare aferente. Finalizarea Strategiei Naționale pentru Hidrogen și demararea implementării Planului de Acțiuni aferent.

☒ Prosumatorul, sursă de energie verde echilibrată pentru sistemul energetic! Dezvoltarea unui program nou Casa Verde, pentru instalarea de sisteme de stocare de către prosumatorii care nu au astfel de sisteme. Vor beneficia aproximativ 140.000 de prosumatori, care vor produce 1.800 MW. Program multianual pe 4 ani, cu o finanțare anuală de circa 125 milioane de euro, din Fondul de Mediu.

Parteneriatul strategic privind interconectarea energetică România-Republica Moldova Interconectarea în sectorul energiei electrice

☒ România și Republica Moldova vor fi interconectate prin intermediul a 3 linii electrice aeriene (LEA) de 400 kV.

☒ Integrarea Republicii Moldova în ENTSO-E.

☒ OPCOM S.A. din România va fi desemnat operator al pieței de energie electrică în Republica Moldova. Interconectarea în sectorul gazelor naturale

☒ Gazoductul Iași-Ungheni–Chișinău.

☒ Depozitul de înmagazinare gaze naturale de la Sărmășel și cel nou de la Fălticeni vor prelua gazele naturale destinate consumului din Republica Moldova, în vederea asigurării de capacități de stocare și livrare suplimentare.

Programul de guvernare al USR 2025 – 2029

ENERGIE

Burse

Asigurăm legislație predictibilă și funcționalizarea pieței de energie pentru a consolida bursele de energie. Aliniem legislația națională cu normele UE și pregătim eliminarea restricțiilor din piața de energie, care s-au dovedit păguboase pentru consumatorul român. Vom stimula concurența pe piața de echilibrare și dezvoltarea bateriilor de stocare, prin eliminarea unor taxe și tarife, pe care Transelectrica să le poată folosi pe postul de consumator dispecerizabil.

Nuclear

Energia nucleară va avea în continuare un rol esențial în asigurarea stabilității sistemului energetic național și reducerea emisiilor de CO2. Considerăm că domeniul nuclear este vital pentru securitatea energetică a României și susținem investițiile în acest domeniu: rețehnologizarea U1 conform termenului asumat (2029), precum și alte proiecte în domeniul nuclear. În cazul reactoarelor tip SMR este nevoie de o evaluare serioasă a costurilor și să ne asigurăm că fabricarea componentelor se va întâmpla în mare parte în România.

Stocare

Încurajăm dezvoltarea de proiecte de energie solară și eoliană onshore și offshore. Susținem simplificarea proceselor birocratice de evaluare și accesare a fondurilor europene, prin implicarea sistemului bancar. Propunem un proces simplificat de autorizare, prin crearea unui “one stop shop” la nivelul ANRE. Susținem finalizarea obiectivelor de rețehnologizare a hidrocentralelor aflate în gestiunea Hidroelectrică. Susținem înscrierea rapidă a României în AIB pentru certificarea europeană a garanțiilor de origine. Susținem completarea, clarificarea și extinderea reglementărilor pentru hidrogen și energie geotermală (deep drilling), precum și un cadru legislativ pentru investițiile în tehnologiile de captare, transport și stocare a CO2. Stimulente pentru dezvoltarea de baterii “stand alone” prin exceptarea de la plata unor taxe și tarife atunci când energia este extrasă din rețea cu scopul de a fi stocată.

Gaz

Vom sprijini finalizarea la timp a investițiilor în centralele de producție de energie pe bază de gaz de la CE Oltenia, Iernut și Mintia, care sunt esențiale pentru echilibrul sistemului energetic. Este importantă respectarea principiului de a nu închide capacități pe cărbune înainte de a pune noi capacități pe gaz și regenerabil în loc. Asigurăm un cadru predictibil și transparent care să faciliteze susținerea activităților de

extracție a gazelor naturale în Marea Neagră, începerea exploatării cât mai rapide a zăcămintelor de gaze naturale onshore neutilizate. Exploatarea acestor rezerve nu asigură doar nevoile energetice ale României, dar sprijină și sporirea securității energetice regionale, în special pentru Republica Moldova.

Prosumatori

Sușținem descentralizarea producției de energie și menținerea unei legislații clare și predictibile. Sușținem menținerea cotei reduse de TVA (9% în prezent) pentru panourile fotovoltaice și sistemele de stocare și scutirea de la plata certificatelor verzi a prosumatorilor. Sușținem decontarea lunară a surplusului dat de prosumatori în rețea, decontarea din surplus de către prosumatorul care este la același furnizor a facturii de gaze naturale. Sușținem donarea surplusului de energie de către prosumatori. Sușținem încurajarea stocării la prosumatori. Suntem ferm împotriva obligativității stocării pentru prosumatorii care și-au instalat deja sisteme fotovoltaice. Alături de prosumatori, vom încuraja "Comunitățile de energie" să se dezvolte, urmând direcția generală de descentralizare și reformă a sistemului energetic. Sușținem definirea unui cadru legislativ care să permită dezvoltarea comunităților de energie la nivel de bloc sau de cartier.

TRANSPORTURI

Vom lansa un Task Force prezidențial care să susțină actul guvernamental în deblocarea proiectelor și atragerea tuturor fondurilor europene clasice sau din PNRR.

Autostrada Sibiu - Pitești trebuie finalizată în acest deceniu. La fel, și Autostrada Moldovei A7. Anul 2030 trebuie să ne găsească cu lucrări în stadiu final pe Autostrada Unirii A8, Autostrada Comarnic - Brașov sau drumul rapid Craiova - Lugoj dinspre Oltenia spre Banat. Românii trebuie să poată călători într-un tren nou-nouț de la București la Iași, Suceava, Timișoara sau Cluj-Napoca în 4-5 ore. Vom prioritiza centurile ocolitoare ale marilor orașe, ca soluții rapide pentru decongestionarea traficului.

AGRICULTURĂ

Vom stimula înființarea de noi asocieri agricole care să poată asigura procesarea produselor și intrarea fermierilor în marile lanțuri comerciale. Vom lansa măsuri cu fonduri europene pentru finanțarea asocierilor care vor să investească în depozitare și procesare. Vom mări și îmbunătăți schemele de finanțare pe lanțul scurt (asocieri și fermieri care distribuie direct consumatorilor din orașe). Vom sprijini „agregatoare” locale – food hubs – care să transporte, sorteze, eticheteze, prelucreze produsele și să le vândă în orașe.

Vom crea un cadru legal simplificat (în special din punct de vedere sanitarveterinar) pentru valorificarea producției micilor fermieri. Pe modelul Punctelor Gastronomice Locale, micii fermieri vor putea să vândă cantități limitate de produse locale direct consumatorilor, fără calvar birocratic.

Irigații

USR va iniția un program național de irigații bazat pe transport acoperit al apei, puțuri de mare adâncime și transportul apei în aval, fără consum de energie. Distribuția apei va ține cont de ultimele evoluții în agricultura digitală de precizie (sisteme GPS automatizate, senzori pentru sol, soluții inteligente pentru pulverizare, aplicații de managementul fermei, dar și sisteme de irigare inteligente care ajustează automat cantitatea și momentul de aplicare a apei în funcție de cerințele culturilor și ale condițiilor climatice). Fermierii mici și mijlocii vor avea acces la irigații fără risipă de resurse și fără costuri astronomice.

CERCETARE

Vom crea programe dedicate de cercetare în domeniile emergente. Aceste fonduri vor viza cu prioritate proiectele care aduc soluții concrete pentru provocările majore: schimbări climatice, tranziție energetică sau revoluția digitală. Vom introduce stimulente fiscale pentru companiile care investesc în România în cercetare-dezvoltare în domeniile emergente.

REFORMĂ CONSTITUȚIONALĂ

Garantarea dreptului la un mediu sănătos

Vom reformula art. 35 din Constituție pentru a "garanta" dreptul la un mediu sănătos. Vom modifica astfel formularea "Statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic" în "Statul garantează dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic"

MEDIU

România a adoptat după aderarea la UE o mulțime de legi pe domeniul protecției mediului și a creat noi agenții. Dar clasa politică veche nu crede pe bune că mediul este important. Legile nu se aplică. Agențiile sunt politizate, locuri de plasat clientelă cu job la stat pentru PSD-PNL. Și dacă ar vrea să-și facă treaba, uneori prin întâmplare, deranjează firmele conectate la PSD-PNL și sunt oprite. Acesta este un stat care se face că face. Oprim asta. Dăm sens legilor și instituțiilor. Reciclarea devine un parteneriat stat-cetățean adevărat, nu doar ca obligație către UE. Vei ști în timp real cine poluează aerul de lângă casa ta. Vom comasa și reforma agențiile de protecție a mediului. Vom continua programul din PNRR de plantare de noi păduri. Vom reforma pe bune ROMSILVA. Pentru că noi chiar credem că mediul este important, nu doar ne prefacem că e așa. Considerăm că statul român trebuie să fie mai activ și mai decis în a ne proteja mediul, de aceea în pachetul de modificări constituționale propunem reformularea art. 35 pentru a garanta dreptul la mediu sănătos.

Reciclare

Vom face să fie ușor pentru tine să reciclezi! Vom aplica un sistem de colectare a deșeurilor uniform și standardizat în toate localitățile. Mașinile de gunoi vor ridica separat tipurile de deșeuri pe care le-ai sortat. Vom crea un program național pentru curățarea apelor din România de plastic. Vom introduce un sistem standardizat de reciclare a deșeurilor din construcții. Vom introduce noi categorii de ambalaje în programul de returnare a garanției. Vom închide gropile de gunoi pentru care România are procese de infringement.

Aer curat

Aducem transparență în datele de mediu! Vei ști ce aer respiri! Ne vom asigura că toate stațiile de monitorizare ale calității aerului gestionate de stat funcționează. Apoi, adăugăm stații de monitorizare a calității aerului suplimentare acolo unde e nevoie urgentă de ele (de exemplu, lângă toate gropile de gunoi). Pentru tine, acest lucru înseamnă acces la o imagine clară și detaliată asupra calității aerului din zona ta, permițându-ți să identifici mai ușor sursele de poluare.

Centura verde

Vom crea Centura Verde București-Ilfov și centuri verzi în jurul orașelor din România pentru că milioane de români au nevoie de acești plămâni verzi, dar și pentru atenuarea efectelor schimbărilor climatice pe care deja le resimțim.

Reglementări

Vom simplifica procedurile și vom elimina cerințele care se repetă, astfel încât procesul să fie mai eficient. Vom elimina peste 700.000 de acte administrative inutile emise anual de Agenția pentru Protecția Mediului. Consultările publice vor fi mai ușor de înțeles și mai relevante, permițându-ți să afli rapid impactul unui proiect asupra mediului și să ai un cuvânt de spus încă de la început. Astfel, ne vom asigura că proiectele sunt realizate cu responsabilitate, iar interesele comunității tale sunt respectate. Vom digitaliza procesul, astfel încât actele necesare de mediu să fie emise electronic. Procesele verbale de amplasament, de exemplu, vor fi digitale și vor include localizarea exactă prin GPS. Această măsură va preveni apariția construcțiilor neconforme și va asigura acuratețea și rapiditatea în luarea deciziilor.

Păduri

Prin modificarea Codului silvic, toate pădurile vor beneficia de protecție, indiferent de includerea lor în fondul forestier național. Vom extinde subvențiile actuale pentru buna întreținere a pajiștilor și terenurilor agricole și la păduri, cu condiția ca pădurile să fie îngrijite corespunzător. Vom proteja prin nonintervenție 75% din suprafața parcurilor naționale și naturale, așa cum sunt recomandările europene! Vom asigura un regim juridic special de protecție a pădurilor periurbane.

Schimbări climatice

Vom adapta plantarea speciilor forestiere pentru a reflecta noile condiții de mediu cauzate de schimbările climatice. ROMSILVA se va transforma din simplu gestionar în sistem de management care va include monitorizarea și combaterea incendiilor de vegetație și va implementa măsuri rapide în caz de catastrofe naturale, cum ar fi atacuri masive de insecte cauzate de creșterea temperaturilor și de deficitul hidric sau doborâturi de vânt pe scară mare cauzate de fenomene meteorologice extreme. Vom dezvolta perdele forestiere de protecție.

Păduri

Vom permanentiza Programul Național de Împăduriri cu fonduri naționale sau surse europene post-PNRR. Ne propunem să avem o medie de plantări de pădure nouă de 10.000 de hectare anual, cu prioritate în zonele în pericol de deșertificare. Vom înființa direcția de investigare a infracțiunilor de mediu cu procurori specializați pe dosarele de mediu și cu bugete speciale ca să nu mai scape infractorii printre degetele autorităților. Vom introduce tehnologii moderne pentru o gestionare mai eficientă a pădurilor. Digitalizarea luptei cu tăierile ilegale va fi efectiv realizată în teren, nu doar mimată. Vom implementa un program național pentru combaterea tăierilor ilegale, utilizând hărți de risc și date precise din Inventarul Forestier Național și sistemul SUMAL.

Romsilva

Vom reforma ROMSILVA pe baza unui audit extern. Evaluarea va identifica zonele unde resursele sunt utilizate ineficient și va propune măsuri pentru optimizarea activităților. Vom separa veniturile ROMSILVA de tăierile de păduri pentru a elimina motivația ROMSILVA de a tăia arborii ca să-și poată plăti salariile pentru sutele de angajați. Vom modifica legislația pentru a asigura o transparență sporită în activitatea obștilor și a composesoratelor. Vom introduce un registru al membrilor, precum și alte măsuri care să garanteze că toți membrii beneficiază direct și echitabil de resursele pădurii. Aceste schimbări vor asigura o gestionare mai responsabilă și transparentă a pădurilor, protejând interesele comunităților și ale proprietarilor de păduri.

Inundații

Vom împăduri terenurile degradate și extinde pădurile de-a lungul râurilor, reducând riscul de viituri și eroziuni. Prin finalizarea lucrărilor hidrotehnice și amenajarea torenților, vom proteja comunitățile de inundații. Vom extinde rețeaua meteorologică și agrometeorologică, oferindu-ți acces la date în timp real despre condițiile meteo. Vom depolitiza și reprofesionaliza autoritățile din domeniu, astfel încât să nu mai avem autorizații de construire în zone inundabile și să fie realizate și întreținute lucrările de apărare împotriva inundațiilor.

Programul de guvernare al REPER 2025 – 2029

Tranziție energetică și decarbonizare Un sistem energetic neutru din punct de vedere al emisiilor de carbon până în 2050, pentru energie ieftină și abundentă; modernizarea de urgență a rețelei naționale pentru a acomoda producția descentralizată de energie și interconectare mai bună cu toată rețeaua europeană.

Mediu, dezvoltare sustenabilă și schimbări climatice

Protejarea și creșterea suprafeței pădurilor și combaterea tăierilor ilegale de păduri susținerea ecosistemelor care furnizează servicii esențiale, precum purificarea aerului și filtrarea apei; asigurarea accesului tuturor cetățenilor la serviciile recreative și de sănătate oferite de pădure, reformarea și profesionalizarea administrării ariilor naturale protejate, a administrațiilor de mediu și hidrologice; sprijinirea practicilor agricole sustenabile, creșterea volumului de terenuri degradate împădurite; extinderea ariilor naturale protejate pentru conservarea naturii, dar și pentru educarea și sensibilizarea publicului larg pe teme de mediu și pentru dezvoltarea turismului sustenabil și a ecoturismului local

Implementarea de soluții durabile pentru eficientizare energetică termoizolarea clădirilor publice, investiții pentru reabilitarea termică a clădirilor vechi, generarea agentului termic și a energiei la nivel local, încurajarea prosumatorilor.

Combaterea poluării și extinderea spațiilor verzi sub orice formă reducerea substanțială a poluării urbane și asigurarea unui mediu construit sănătos pentru copii și tineri, cu spații recreative verzi, grădini urbane, clădiri cu amprentă verde, centuri urbane verzi; instalarea senzorilor de poluare și standarde riguroase de control și monitorizare a emisiilor, sancțiuni aspre pentru distrugerea spațiilor verzi; interdicerea pentru o durată de 10 ani a tuturor importurilor de deșeuri și substanțe periculoase; urmărirea digitală a infracțiunilor de mediu și înființarea unui cazier de mediu pentru persoane fizice și juridice; păstrarea calității apelor curgătoare prin stații moderne de epurare și limitarea folosirii substanțelor chimice din agricultură; implementarea unui sistem public de analiză și corelare a nivelurilor calitative și cantitative de poluare cu incidența bolilor.

Dezvoltarea masivă a transportului public nepoluant — a transportului feroviar și a soluțiilor alternative pentru mobilitate Gestionarea eficientă a deșeurilor crearea facilităților de colectare selectivă, care să devină obligatorii în următorii 4 ani, și nu o opțiune lăsată la nivelul primăriilor, înființarea și extinderea platformelor de sortare și reciclare; creșterea gradului de colectare selectivă cu 10% anual și de reutilizare a materialelor colectate cu 8% anual, pentru a putea susține dezvoltarea economiei circulare. Specializarea autorităților pentru provocările de mediu (inspectori din administrația locală, cadre didactice, lucrători din Poliția Română și justiție) și educație pentru mediu — cursuri și dezbateri libere privind accesul la informația de mediu, comportament responsabil și inovația privind mediul, asocierea tinerilor la procesele decizionale privind sustenabilitatea și schimbările climatice.

Programul de guvernare al PNL 2025 – 2029

România Verde: un viitor durabil prin împădurire, educație și inovație în protecția mediului

Pornind de la Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, de la obiectivele stabilite prin pachetul de măsuri "Pregătiți pentru 55", respectiv de reducere a emisiilor Uniunii Europene (UE) cu cel puțin 55% până în 2030, asigurând totodată o tranziție justă și echitabilă din punct de vedere social, menținând și consolidând inovarea și competitivitatea industriei UE, România susține ferm poziția UE de lider în lupta globală împotriva schimbărilor climatice.

Pornind de la principiile asumate de Partidul Național Liberal, respectiv de la principiul solidarității responsabile între generații, conform căruia resursele publice trebuie să fie folosite în mod responsabil, astfel încât cheltuielile publice actuale să nu afecteze interesele generațiilor viitoare și de la principiul dezvoltării sustenabile, care statuează că exploatarea resurselor naturale trebuie să se facă în condiții concurențiale cu respectarea principiilor unei dezvoltări durabile, în interesele comunităților locale și ale generațiilor viitoare, PNL așază în centrul politicilor publice naționale din domeniul protecției mediului, economia circulară și dezvoltarea durabilă ca teme centrale pentru asigurarea păcii dintre generații și pentru respectarea art. 35 din Constituția României.

În sprijinul implementării politicii publice asumate, domeniul de mediu beneficiază de o finanțare consistentă prin Planul Național de Redresare și Reziliență, de peste 3,6 miliarde euro. Astfel, PNRR reprezintă, de departe, cel mai ambițios proiect din domeniul protecției mediului, prin intermediul celor trei componente gestionate, aducând bunăstare comunităților locale, generând totodată rezultate concrete în direcția atenuării efectelor schimbărilor climatice, în special a deșertificării prin investițiile aferente împăduririlor și reîmpăduririlor, reducerii riscului de inundații, stimulării economiei circulare și reducerii disparităților regionale dintre mediul urban și cel rural. Dacă la momentul preluării portofoliului pentru mediu, ape și păduri, implementarea și contractarea PNRR se situa aproape de 0%, azi, contractarea din PNRR se situează la 60%, urmând ca până la sfârșitul anului să depășească 90%.

1. REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ ȘI CREȘTEREA REZILIENȚEI COMUNITĂȚILOR LOCALE LA EFECTELE SCHIMBĂRI CLIMATICE

Formularea și implementarea măsurilor necesare pentru atingerea obiectivelor Convenției-cadru a Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice, Acordului de la Paris, Agendei 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă în privința obiectivelor de mediu, precum și a altor convenții de profil la nivel internațional, reprezintă obiectivul principal al programului de guvernare pe resortul de mediu. Politicile și planurile de acțiune naționale pentru reducerea emisiilor de GES reprezintă un element esențial în limitarea efectelor schimbărilor climatice asupra mediului, economiei și societății. Orientarea strategică a PNL în acest domeniu vizează în primul rând implementarea documentelor programatice de la nivel european în domeniul schimbărilor climatice precum și

documentele programatice adoptate la nivel național, respectiv reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și stimularea decarbonizării în contextul dezvoltării competitivității economiei. Asigurarea tranziției juste pentru comunitățile locale, în contextul decarbonizării trebuie să urmărească obiective strategice de mediu precum: creșterea calității aerului și măsurile de reducere a zgomotului, reabilitarea siturilor industriale contaminate, evaluarea vulnerabilităților habitatelor naturale și ale speciilor protejate de floră și faună, menținerea și creșterea rezilienței biodiversității și a ecosistemelor, creșterea capacității biodiversității de adaptare la schimbările climatice prin promovarea managementului adaptativ.

2. ÎMPĂDURIREA ȘI CREȘTEREA REZILIENȚEI LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Programul de guvernare include un obiectiv ambițios pentru împădurirea și extinderea zonelor verzi, vizând plantarea a 60.000 de hectare noi până în 2030.

Această măsură se aliniază cu Strategia Națională pentru Păduri și este esențială pentru combaterea schimbărilor climatice, contribuind la creșterea capacității de absorbție a dioxidului de carbon și la reducerea efectelor deșertificării asupra terenurilor agricole. În plus, se pune un accent semnificativ pe dezvoltarea pădurilor urbane și periurbane, care nu doar că protejează zonele urbane de efectele schimbărilor climatice, dar contribuie și la îmbunătățirea calității aerului și la crearea unor spații de recreere pentru cetățeni. Pe lângă aceste inițiative, stimularea dezvoltării pepinierelor silvice este un punct central, asigurând material săditor necesar pentru împădurire și contribuind activ la combaterea fenomenului de deșertificare.

Pentru a preveni tăierile ilegale și a monitoriza pădurile, PNL susține implementarea sistemului SUMAL 3.0, o soluție inovatoare care utilizează cele mai noi tehnologii în materie de Cloud, Inteligență Artificială, imagini satelitare de înaltă rezoluție, drone și camere video. Acest sistem oferă posibilitatea de a urmări și supraveghea, în timp real, toate activitățile de exploatare, transport și prelucrare a lemnului, contribuind astfel la protejarea resurselor forestiere și la reducerea semnificativă a fenomenului de tăiere ilegală. În plus, se dorește înăsprirea sancțiunilor pentru tăierile ilegale și crearea unui mecanism de sancțiuni administrative care să descurajeze conflictele de interese în rândul personalului silvic. Pe lângă aceste măsuri, tehnologia LiDAR va fi integrată în monitorizarea structurii pădurilor, facilitând detectarea rapidă și precisă a tăierilor ilegale și a altor modificări neautorizate din fondul forestier. În vederea unei gestionări durabile a pădurilor, se va actualiza și implementa un nou Cod Silvic, care să eficientizeze managementul forestier, să permită crearea unui Registru Forestier Național și să elimine treptat utilizarea ciocanului silvic de marcat. De asemenea, pentru a îmbunătăți accesul și pentru a gestiona eficient zonele forestiere, se are în vedere construcția de noi drumuri forestiere și reabilitarea celor existente, astfel încât densitatea drumurilor să ajungă la 12 metri/hectar, conform standardelor europene.

Pentru a crește gradul de conștientizare și implicare a populației în protejarea pădurilor, se vor dezvolta programe de educație forestieră care să sublinieze importanța acestora și să încurajeze comunitățile locale să participe activ la protecția mediului forestier. Campaniile de conștientizare vor viza, de asemenea, copiii și tinerii, prin intermediul programelor educaționale care să evidențieze necesitatea protejării pădurilor și a combaterii schimbărilor climatice. În ceea ce

privește gestionarea pădurilor și rolul instituțiilor publice, se va optimiza activitatea Gărzii Forestiere Naționale și se vor îmbunătăți controalele privind silvicultura și vânătoarea, asigurând o monitorizare mai riguroasă și un răspuns prompt în cazul intervențiilor necesare. Un alt obiectiv important îl constituie implementarea Inventarului Forestier Național (IFN), un sistem prin care se va asigura colectarea și procesarea datelor legate de păduri, permițând o raportare detaliată și precisă a stării acestora, care va contribui la o gestionare mai eficientă și sustenabilă a resurselor forestiere naționale.

3. ROMÂNIA CURATĂ: SUCCESUL SISTEMULUI GARANȚIE-RETURNARE ÎN COLECTAREA AMBALAJELOR

PNL își propune să intensifice colectarea publică a ambalajelor prin implementarea Sistemului Garanție-Returnare (SGR), contribuind la un mediu mai curat și la stimularea reciclării pentru dezvoltarea unei economii circulare interne solide. Succesul SGR este evident: România devine mai curată, iar gradul de implicare a cetățenilor crește semnificativ. În mai puțin de zece luni de la lansarea sistemului, s-au returnat peste 2 miliarde de ambalaje, iar rata de colectare a crescut de la 0,07% (decembrie 2023) la aproape 80% (în luna august).

4. UN AER MAI CURAT: ÎNNOIEREA PARCULUI AUTO ȘI CONTROLUL POLUĂRII ATMOSFERICE

PNL își propune să reducă poluarea aerului în mediul urban prin modernizarea parcului auto național, care reprezintă una dintre principalele surse de poluare. Prin programele derulate de Administrația Fondului pentru Mediu, asigurăm susținerea acestui demers și actualizăm Programul Național de Control al Poluării Atmosferice. Totodată, alocăm resursele necesare pentru menținerea în parametri optimi a echipamentelor din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA), contribuind astfel la îmbunătățirea calității aerului în orașele României.

5. SOLUȚII DE FINANȚARE VERDE PENTRU CETĂȚENI, INSTITUȚII PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚII LOCALE

Continuăm să finanțăm programele cu impact semnificativ pentru mediu și climă, derulate prin Administrația Fondului pentru Mediu (AFM): Rabla CLASIC, Rabla PLUS, Casa Verde Fotovoltaice, Iluminat public, Eficiență energetică în clădirile publice, Microbuze pentru elevi, Programul de realizare a pistelor pentru biciclete, Stații de reîncărcare, Rabla pentru tractoare, Rabla pentru sobe.

PNL își propune să consolideze rolul Administrației Fondului pentru Mediu (AFM) prin continuarea reformei instituționale pentru a asigura o capacitate instituțională adecvată și eficientă. Scopul principal este ca AFM să devină un actor cheie în finanțarea programelor ce sprijină obiectivele de mediu și combaterea schimbărilor climatice. Astfel, PNL urmărește dezvoltarea capacității AFM de a susține noi programe din cadrul GES (Gestiunea Energiei și Sustenabilitate), care să contribuie direct la protecția mediului și la adaptarea climatică.

Printre acestea se numără: • Programul „Casa de lemn,” destinat locuințelor ecologice din materiale regenerabile. • Inițiative de împăduriri și reîmpăduriri pentru creșterea suprafețelor forestiere și pentru consolidarea biodiversității. • Proiecte de păduri urbane, menite să îmbunătățească calitatea aerului și să reducă efectele insulelor de căldură în orașe. •

Promovarea sobelor eficiente energetic, care să reducă consumul de resurse și emisiile de carbon. • Proiecte pentru eficientizarea energetică a locuințelor și clădirilor publice, inclusiv instituții de învățământ și sănătate, contribuind astfel la reducerea consumului energetic și a emisiilor de gaze cu efect de seră.

6. SUSȚINEREA EDUCAȚIEI PENTRU MEDIU: SĂPTĂMÂNA VERDE ȘI RANGERII JUNIORI

PNL își propune să intensifice eforturile de educație pentru mediu, recunoscând că aceasta a devenit o preocupare esențială atât pentru decidenții publici, cât și pentru societatea civilă. Pornind de la premisa că sistemul educațional poate și trebuie să joace un rol activ în construirea unui viitor sustenabil, PNL dorește ca elevii și cadrele didactice să înțeleagă profund importanța și gravitatea crizei climatice și de mediu.

Prin inițiative precum Programul „Săptămâna Verde” și „Rangerii Juniori,” se desfășoară activități educaționale ce contribuie la conștientizarea schimbărilor climatice și la protejarea mediului. PNL sprijină orientarea politicii publice a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP) de a transmite tinerei generații informații esențiale despre legislația de mediu și rolul diferiților actori - autorități, companii, ONG-uri - în combaterea schimbărilor climatice și protejarea mediului. Obiectivele vizează ca tinerii să înțeleagă schimbările climatice într-un context global și sistemic, conectându-le cu probleme precum exploatarea nesustenabilă a resurselor, poluarea, risipa alimentară, managementul deșeurilor, biodiversitatea, pădurile, apele, catastrofele naturale, energia verde și justiția socială. De asemenea, se dorește ca aceștia să fie implicați activ în elaborarea viitoarelor politici publice și dezvoltarea de tehnologii noi, capabile să contribuie la combaterea schimbărilor climatice și la protejarea mediului înconjurător.

7. PROTEJAREA ȘI DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ A BIODIVERSITĂȚII ȘI A DELTEI DUNĂRII

Protejarea biodiversității și realizarea Strategiei Naționale și a Planului de Acțiune privind Biodiversitatea 2030 reprezintă o orientare strategică în elaborarea politicilor de mediu. Totodată, elaborarea adecvată și actualizarea reală a planurilor de management aprobate trebuie să reprezinte o prioritate pentru a nu bloca marile proiecte de infrastructură. Astfel, MMAP acordă o finanțare de 108 Milioane de euro cu destinația de cercetare în domeniul mediului, creându-se astfel peste 1000 de posturi de experți din mediul public și mediul privat care vor identifica măsuri adecvate de conservare a biodiversității. Creștem astfel capacitatea și expertiza sistemului de cercetare public și privat pentru a produce planuri de management elaborate corect, evitând astfel blocarea marilor proiecte de infrastructură națională, așa cum, din păcate s-a întâmplat în trecut.

Dezvoltarea unui model integrat de turism sustenabil este importantă pentru a conserva și revitaliza biodiversitatea unică a Deltei Dunării și a menține reziliența acestui ecosistem valoros. PNL își propune să îmbine tradiția locale cu practicile inovatoare și prietenoase cu mediul pentru a transforma Delta Dunării într-un reper național și internațional pentru turismul sustenabil. Acesta va servi drept exemplu în implementarea Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030, facilitând astfel reconectarea oamenilor cu natura și creând o legătură inter-generațională pentru protecția pe termen lung a patrimoniului natural.

În vederea protejării și gestionării eficiente a Deltei Dunării, un prim pas este consolidarea Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării, care are rolul de a supraveghea și reglementa activitățile din această zonă de interes natural. Prin această măsură, vom asigura o administrare

mai eficientă a ariilor protejate și o coordonare mai bună a proiectelor de conservare. Totodată, vom implementa o serie de proiecte ecologice de restaurare a habitatelor, susținute atât prin fonduri europene, cât și naționale, pentru a îmbunătăți sănătatea și reziliența ecosistemelor acvatice și terestre din Delta Dunării, contribuind astfel la protecția și restaurarea biodiversității locale. De asemenea, infrastructura pentru turismul sustenabil va fi dezvoltată pentru a permite vizitatorilor să exploreze Delta Dunării într-un mod responsabil și prietenos cu mediul. Aceasta va include crearea de trasee ecoturistice și de centre de vizitare care să ofere informații și experiențe educative, în același timp asigurând transport ecologic în Delta Dunării, pentru a reduce amprenta de carbon și a minimiza impactul asupra mediului. Un alt element important este revitalizarea activităților tradiționale locale în Delta și în toată țara, cum ar fi meșteșugurile și gastronomia, integrându-le într-un model de economie circulară care susține comunitățile locale. Prin această inițiativă, vom sprijini locuitorii din Delta Dunării să devină parteneri activi în conservarea și dezvoltarea durabilă a zonei, în timp ce beneficiile economice generate rămân în comunitate și contribuie la îmbunătățirea calității vieții. Educația pentru mediu și colaborarea interinstituțională sunt esențiale pentru promovarea și protejarea biodiversității din Delta Dunării. În acest sens, vom iniția și susține programe de conștientizare și voluntariat, care să încurajeze implicarea cetățenilor și a vizitatorilor în activități de conservare și să promoveze importanța biodiversității. Colaborarea cu instituțiile educaționale și organizațiile nonguvernamentale va facilita diseminarea de cunoștințe și va sprijini implicarea tinerilor în protejarea acestei arii naturale unice, contribuind astfel la o mai bună înțelegere și apreciere a valorii ecosistemului Deltei Dunării.

8. PROTECȚIA MEDIULUI ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE

Schimbările climatice nu doar că amplifică provocările de mediu existente, dar generează și noi amenințări inerente, în ansamblul componentelor sale, fie ele naturale sau antropice. Pe măsură ce clima se schimbă din cauza creșterii emisiilor de gaze cu efect de seră, echilibrul ecologic suferă, iar necesitatea de a proteja populația devine prioritară. Astfel, în domeniul protecției mediului, PNL își propune să sprijine prin măsuri proactive procesele de atenuare și adaptare necesare pentru a reduce degradarea calității mediului înconjurător sub acțiunea schimbărilor climatice, creșterea calității aerului, reducerea riscului de producere a inundațiilor, combaterea poluării, cu efecte deja resimțite la nivelul populației.

Pactul pentru satul românesc și agricultură

4. PROGRAMUL PENTRU GESTIONAREA APEI POTABILE: TOATE GOSPODĂRIILE CU ACCES LA APĂ PÂNĂ ÎN 2028

În contextul declarării stării de urgență climatică și de mediu, generată de frecvența și intensitatea valurilor de temperaturi extreme, asigurarea accesului la resurse de apă într-o calitate și cantitate sigure pentru consumul populației și funcționarea societății, reprezintă o prioritate a programului de guvernare PNL. Apa este o resursă naturală vitală pentru viață, indispensabilă pentru societate, agricultură, industrie și echilibrul ecologic. Există un grad redus de acces al populației la servicii publice de apă și canalizare comparativ cu celelalte țări

europene, respectiv rata de conectare a populației 75% la servicii de apă și 59% la servicii de canalizare. De subliniat sunt discrepanțele majore între mediile urban și rural: în mediul rural, 59% din cetățeni nu au acces la sistemul public de apă, iar 84% nu au acces la canalizare.

Alături de gestionarea Programului european de finanțare privind alimentarea cu apă și canalizare și epurare a apelor uzate, PNL își propune să implementeze Strategia Națională pentru Gospodărirea Apelor 2023 – 2035. Strategia vizează dezvoltarea unui management intersectorial coordonat al apei în vederea atingerii și conservării stării optime a apelor de suprafață și a celor subterane, și prevenirii deteriorării acestora. Per total, un management integrat al gestionării apei potabile monitorizat atât prin fondurile europene disponibile, dar și prin strategia națională va furniza:

- Îndeplinirea măsurilor de Planurile de Management ale Bazinelor hidrografice pentru atingerea stării bune a apelor privitor la presiunile hidromorfologice care vor conduce la optimizarea activităților de gospodărire și utilizare a resurselor de apă.
- Continuarea proiectelor de reabilitare și modernizare, cu fonduri europene, a barajelor și acumulărilor din categoriile de importanță A și B (excepțională și deosebită).
- Protejarea albiilor râurilor și combaterea furtului de material mineral cu ajutorul soluțiilor digitale inteligente, respectiv implementarea unei soluții de tip Radarul balastierelor;
- Prevenirea efectelor secetei - Stocarea apei din perioadele cu exces de umiditate în vederea utilizării în perioadele secetoase, prin creșterea capacității de reținere a apei în sol, lărgirea zonelor inundabile ale râurilor și/sau realizarea de acumulări/poldere temporare, restaurarea galeriilor de luncă și a brațelor moarte/zonelor umede, precum și regândirea sistemelor de desecare din zonele de câmpie.
- Finalizarea programului privind reducerea eroziunii costiere.

PNL a redactat un set de măsuri pentru conservarea apei, reutilizarea apei uzate și protejarea surselor de apă, dar și proiecte de infrastructură pentru a asigura aprovizionare constantă cu apă inclusiv din canale și acumulări locale. PNL își propune, de asemenea, monitorizarea implementării Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030) care vizează ca până în anul 2030, 90% din gospodăriile din orașe, comune și sate compacte să fie conectate la rețeaua de apă potabilă și canalizare. Inițiativa PNL include în egală măsură implementarea tehnologiilor moderne, cum ar fi monitorizarea prin satelit și senzori de umiditate care ajută la optimizarea utilizării apei și la îmbunătățirea gestionării irigațiilor. Pentru monitorizarea investițiilor din PNRR, MMAP coordonează principala componentă referitoare la Managementul Apei.

În cadrul acestei componente, prin reformele și investițiile implementate sau în curs de implementare, vor fi atinse, până la jumătatea anului 2026 următoarele rezultate:

- 1.282 km rețele de distribuție a apei și cel puțin 2.003 km rețele de canalizare în aglomerări cu peste 2.000 locuitori echivalenți;
- Cel puțin 12.900 sisteme individuale sau alte sisteme corespunzătoare și cel puțin 320 km rețele de canalizare în aglomerări mai mici de 2.000 locuitori echivalenți;
- 70.851 gospodării conectate la apă și canalizare prin intermediul programului național „Prima conectare la apă și canalizare”;
- 408 km de diguri reabilitate;
- 13 baraje și 13 poldere reabilitate;
- Mecanism economic al ANAR optimizat și reconfigurat
- 11 administrații bazinului dotate cu utilaje pentru acces și intervenție în teren accidentat, cu drone, tehnologii geoelectrorezistive/georadar, infrastructură hardware și software, pentru a sprijini și a

îmbunătăți prevenirea inundațiilor și răspunsul la situații de urgență; • Elaborarea și operaționalizarea cadastrului apelor; • Extinderea rețelei naționale de observații din cadrul Sistemului Meteorologic Integrat Național (SIMIN), cu 300 stații meteorologice și 100 stații agrometeorologice, sporind astfel capacitatea de a prognoza fenomenele de vreme severă imediată (de tip nowcasting).

PNL își propune, de asemenea, monitorizarea implementării Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030) care vizează ca până în anul 2030, 90% din gospodăriile din orașe, comune și sate compacte să fie conectate la rețeaua de apă potabilă și canalizare.

SNDDR 2030 are următoarele obiective strategice: • Furnizarea de servicii privind apa accesibile tuturor; • Adaptarea sectorului Sisteme urbane și sisteme rurale la schimbările climatice; • Realizarea securității apei în România prin asigurarea utilizării durabile a resurselor de apă și reducerea riscurilor legate de apă în contextul schimbărilor climatice.

5. SPRIJINIREA FERMIERILOR: PROGRAMUL DE IRIGAȚII ȘI AMENAJĂRI HIDROGRAFICE – 1 MILION DE HECTARE NOI IRIGATE ÎN URMĂTORII 4 ANI

România dispune de un potențial agricol vast, însă lipsa unei infrastructuri moderne de irigații limitează capacitatea fermierilor de a face față efectelor climatice.

Sistemul național de irigații existent este subdimensionat și acoperă doar o mică parte din terenurile agricole ale țării, ceea ce contribuie la vulnerabilitatea sectorului în fața secetei și caniculei. În 2024, deficitul de apă și incapacitatea infrastructurii de a gestiona eficient resursele hidrologice au avut un impact negativ asupra culturilor de rapiță, orz și grâu. Investițiile guvernamentale în modernizarea și extinderea sistemului de irigații sunt esențiale pentru a asigura stabilitatea și competitivitatea agriculturii pe termen lung. În acest sens, obiectivul guvernului este de a crește suprafața irigată cu 1 milion de hectare până în 2028, prin construirea și modernizarea canalelor de irigații, instalarea unor sisteme de irigare eficiente și promovarea soluțiilor inovative,

precum irigarea prin picurare sau utilizarea apei epurate. Prognozele pentru culturile agricole din România în 2024 indică o producție mixtă, cu scăderi semnificative pentru porumb, floarea-soarelui și rapiță, dar cu o relativă stabilitate pentru grâu și orz. Producția de grâu, de exemplu, este estimată la aproximativ 4,52 tone la hectar, o valoare relativ stabilă față de media ultimilor ani. Totuși, alte culturi, precum soia și rapița, sunt așteptate să înregistreze scăderi semnificative din cauza lipsei precipitațiilor și a deteriorării condițiilor solului. Pe lângă impactul climatic, scăderea producției agricole va avea consecințe economice importante. Costurile de producție vor crește, iar veniturile fermierilor vor fi afectate, ceea ce va duce la o presiune suplimentară asupra economiei rurale. În acest context, guvernul va prioritiza sprijinul direct pentru fermieri, prin subvenții și măsuri de protecție împotriva riscurilor climatice. Dezvoltarea sistemului de irigații este complexă și se concentrează pe mai multe aspecte esențiale pentru a răspunde nevoilor actuale și provocărilor legate de lipsa apei. România investește în modernizarea sistemelor de irigații existente de mai bine de 15 ani. În luna septembrie 2024 suprafața pregătită pentru irigații fiind de 1.606.848ha din care 1.047.301ha fiind contractată și doar

815.438ha putând fi deservite ca urmare a umplerii celor 2.827km de canale. PNL susține menținerea unui ritm alert de realizare a investițiilor în sistemul principal și secundar de irigații astfel încât până în anul 2030 să se poată dubla suprafața irigată de la 815.000ha la peste 1.600.000ha și menținerea liniilor de finanțare prin PNS, DR 25 și 26. Obiectivele liberale includ de asemenea susținerea trecerii de la irigațiile tradiționale la sisteme de irigație prin picurare și aspersie, care reduc pierderile de apă. De asemenea, există un interes major pentru gestionarea sustenabilă a resurselor de apă având în vedere faptul că apa reprezintă o resursă epuizabilă, iar gestionarea ei într-un mod sustenabil este crucială pentru următoarele decenii. Partidul Național Liberal a redactat un set de măsuri pentru conservarea apei, reutilizarea apei uzate și protejarea surselor de apă, dar și proiecte de infrastructură pentru a asigura aprovizionare constantă cu apă inclusiv din canale și acumulări locale. Inițiativa PNL include în egală măsură implementarea tehnologiilor moderne, cum ar fi monitorizarea prin satelit și senzori de umiditate care ajută la optimizarea utilizării apei și la îmbunătățirea gestionării irigațiilor.

Irigarea unei suprafețe de 1,6 milioane ha necesită un debit mediu pe sezon de peste 1.000mc/secundă, iar Partidul Național Liberal înțelege că doar printr-o colaborare inter-ministerială se poate asigura, în momentele de maximă necesitate, cantitatea de apă necesară. Având în vedere dezechilibrul balanței comerciale pentru categoria Legume, plante, rădăcini și tuberculi a înregistrat un deficit de 474,6 mil. euro, principalele produse cu cel mai mare deficit fiind Tomatele, în stare proaspătă sau refrigerate (123,6 mil. euro), Partidul Național Liberal susține în strânsă legătură cu dezvoltarea sistemului de irigații un set de măsuri care să transforme legumicultura în câmp practicată pe suprafețe irigate într-un motor de dezvoltare.

6. CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII LA EXPORT: PROMOVAREA AGRICULTURII ECOLOGICE ȘI A PRACTICILOR DURABILE PROGRAMUL DE GUVERNARE PNL 2025-2028

Creșterea competitivității României la export și modificarea balanței comerciale prin promovarea agriculturii ecologice și a practicilor durabile reprezintă o prioritate în contextul actual, iar în acest sens, sunt propuse mai multe măsuri și inițiative. Un aspect central este promovarea agriculturii ecologice, prin facilitarea accesului fermierilor la subvenții și fonduri europene dedicate. Aceste fonduri vor fi folosite pentru a încuraja adoptarea unor practici prietenoase cu mediul, care să răspundă cerințelor în creștere ale pieței internaționale pentru produse bio. Totodată, fermierii care doresc să producă ecologic vor beneficia de sprijin în obținerea certificărilor necesare și de suport pentru a-și aduce produsele pe piețele de nișă, unde cererea pentru produse sustenabile și sănătoase este în continuă expansiune.

În vederea creării unui sector agricol sustenabil, fermierii sunt încurajați să reducă utilizarea pesticidelor și îngrășămintelor chimice, apelând în schimb la fertilizanți organici și la practici agricole durabile, cum ar fi rotația culturilor și utilizarea eficientă a resurselor naturale, precum apa și solul. Acest lucru va contribui la îmbunătățirea calității mediului și la protejarea biodiversității.

De asemenea, în sprijinul practicilor sustenabile, fermierii români vor avea acces la tehnologii moderne care să le permită să își eficientizeze resursele și să își reducă emisiile de gaze cu efect de seră. Astfel, utilizarea energiei regenerabile devine o direcție importantă, prin instalarea de panouri solare și turbine eoliene la ferme. Mai mult, promovarea agriculturii de precizie va

permite fermierilor să monitorizeze și să gestioneze mai eficient apa, îngrășămintele și alte resurse, optimizând astfel randamentul agricol și reducând impactul asupra mediului. Pe lângă aceste măsuri, România își propune să își consolideze poziția pe piețele internaționale de produse ecologice. În acest scop, va fi dezvoltat un brand agricol național, bazat pe calitatea, autenticitatea și sustenabilitatea produselor, pentru a face produsele românești cunoscute și apreciate la nivel global. De asemenea, se vor dezvolta parteneriate cu mari lanțuri de retail din Europa și din alte piețe internaționale, pentru a asigura o prezență constantă a produselor ecologice românești în aceste rețele comerciale. Toate aceste măsuri contribuie la reducerea amprentei de carbon și la alinierea sectorului agricol la obiectivele de mediu ale Uniunii Europene, având în vedere, în special, Pactul Verde European. Astfel, agricultura românească nu numai că devine mai competitivă pe piața internațională, dar contribuie și la tranziția către o economie sustenabilă, cu un impact redus asupra mediului.

9. CREȘTEREA CAPACITĂȚII DE PRODUCȚIE ȘI STOCARE A PRODUSELOR AGRICOLE PRIN CREAREA UNEI REȚELE NAȚIONALE DE DEPOZITE

Unul dintre obiectivele centrale ale viziunii PNL este crearea unei Rețele Naționale de Depozite Agricole, o infrastructură critică menită să sprijine fermierii în gestionarea eficientă a recoltelor și a stocurilor. În România, pierderile post-recoltare reprezintă o problemă majoră, cauzată în principal de lipsa unor facilități adecvate de depozitare. O rețea națională de depozite ar permite fermierilor să își stocheze producția în condiții optime, evitând pierderile și asigurând astfel o continuitate în aprovizionarea pieței interne și externe. Această inițiativă va contribui și la stabilizarea prețurilor pe piața internă, prin eliminarea fluctuațiilor sezoniere cauzate de lipsa stocurilor. Prin depozitarea eficientă, fermierii vor putea vinde produsele lor în momente mai favorabile, reducând astfel presiunea asupra prețurilor în perioadele de supraproducție. Investițiile în această rețea vor veni atât din fonduri naționale, cât și europene, inclusiv din cadrul Planului Național Strategic (PNS). În plus, aceste depozite vor fi dotate cu tehnologie modernă de monitorizare a condițiilor de stocare, asigurând astfel o conservare optimă a produselor și minimizarea pierderilor de calitate. Aceste măsuri sunt esențiale pentru menținerea competitivității României pe piețele internaționale, având în vedere că stocarea eficientă și siguranța alimentară sunt criterii importante în exporturile agricole.

10. PROMOVAREA AGRICULTURII ECOLOGICE

Un alt obiectiv major al PNL este promovarea agriculturii ecologice, ca parte integrantă a strategiei de dezvoltare sustenabilă a agriculturii românești. Agricultura ecologică nu doar că răspunde cererii crescute de produse sănătoase și nepoluante, dar oferă și o soluție viabilă pentru protejarea mediului în fața efectelor negative ale schimbărilor climatice. PNL își propune să susțină fermierii care doresc să adopte practici ecologice, prin facilitarea accesului la subvenții și fonduri europene destinate agriculturii durabile. Aceasta va include măsuri pentru reducerea utilizării pesticidelor și îngrășămintelor chimice, promovarea rotației culturilor și utilizarea eficientă a resurselor naturale, cum ar fi apa și solul. În plus, fermierii care optează pentru agricultura ecologică vor beneficia de sprijin în ceea ce privește certificarea și accesul pe piețele internaționale de nișă, unde cererea pentru produse bio este în continuă creștere. În acest sens,

PNL va colabora cu asociațiile de fermieri și cu instituțiile europene pentru a simplifica procedurile de certificare și a facilita intrarea produselor ecologice pe piețele externe. De asemenea, politica de dezvoltare a agriculturii ecologice va include și investiții în educația și formarea profesională a fermierilor, pentru a le oferi competențele necesare în gestionarea fermelor ecologice și adoptarea tehnologiilor prietenoase cu mediul.

11. REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ DIN SECTORUL AGRICOL

În contextul angajamentelor României privind schimbările climatice, PNL își asumă un rol activ în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din sectorul agricol. Agricultură este una dintre sursele majore de emisii de CO₂, în special din cauza utilizării intensive a îngrășămintelor și a emisiilor provenite din fermele zootehnice. Pentru a aborda această problemă, PNL va promova un set de măsuri care să contribuie la reducerea emisiilor și la creșterea sustenabilității sectorului agricol.

Acestea vor include:

- Promovarea utilizării energiei regenerabile în ferme, prin investiții în panouri solare, turbine eoliene și alte surse de energie verde.
- Încurajarea utilizării biogazului produs din deșeuri agricole, pentru a reduce emisiile și a valorifica resursele locale.
- Promovarea practicilor agricole conservatoare, cum ar fi agricultura de precizie și utilizarea îngrășămintelor naturale, care să reducă amprenta de carbon a fermelor

De asemenea, PNL va sprijini fermierii în accesarea fondurilor europene dedicate tranziției ecologice, asigurându-se că aceștia pot beneficia de tehnologiile necesare pentru reducerea emisiilor. Implementarea acestor măsuri va contribui la obiectivul României de a deveni o economie cu emisii scăzute de carbon și va alinia sectorul agricol la obiectivele europene privind combaterea schimbărilor climatice

12. RENOVAREA ENERGETICĂ A GOSPODĂRIILOR INDIVIDUALE PENTRU SPRIJINUL PERSOANELOR VULNERABILE ȘI ACCES LA SERVICII MEDICO-SOCIALE

PNL propune o serie de investiții de renovare energetică a gospodăriilor individuale, destinate sprijinirii persoanelor vulnerabile, cu scopul de a reduce sărăcia energetică și de a asigura un acces mai bun la servicii medico-sociale.

Măsurile vizează eficientizarea utilizării fondurilor disponibile pentru renovarea locuințelor din mediul rural:

- Subvenții pentru renovarea locuințelor – Acordarea de subvenții pentru modernizarea și izolarea termică a gospodăriilor individuale. Aceste lucrări vor include izolarea pereților, înlocuirea ferestrelor și modernizarea sistemelor de încălzire pentru a reduce pierderile de energie și a diminua facturile la utilități.
- Finanțare accelerată și facilă din fonduri europene și naționale – Utilizarea eficientă a fondurilor europene și a fondurilor naționale pentru instalarea panourilor solare și a pompelor de căldură în locuințele persoanelor vulnerabile. Accesul la finanțare verde și la credite cu dobândă redusă va fi facilitat pentru a susține renovările și îmbunătățirile energetice.
- Acces îmbunătățit la servicii medicosociale – Crearea unor facilități și rețele de servicii medico-sociale integrate, care să ofere suport persoanelor vulnerabile, inclusiv asistență medicală la domiciliu și consiliere socială, pentru a răspunde nevoilor celor mai expuse categorii de populație.

Planul comun cu Nicușor Dan pentru București

Parcul Izvor își va dubla suprafața, unindu-se cu zona din spatele Palatului Parlamentului pentru a forma Parcul Arsenalului, un nou parc public cu o suprafață de 30 de hectare. Acest spațiu va fi redat bucureștenilor, integrându-se armonios în peisajul urban și păstrând legătura cu istoria locului. Versantul nordic al dealului Arsenalului va fi reconstituit, iar topografia originală va fi refăcută, marcând străzile dispărute în noua amenajare, dar menținând totodată actuala arteră de circulație.

În plus, va fi creat un nou traseu de promenadă urbană, care va reconecta străzile istorice și va restabili legăturile distruse în urma demolărilor din anii '80. Aceste diagonale pietonale vor uni zonele esențiale ale orașului, cum ar fi Centrul Vechi și Parcul Cișmigiu, de Piața Regina Maria și Parcul Carol I. Reconstruirea podului Mihai Vodă peste Dâmbovița va facilita traversarea Parcului Arsenalului, conectându-l cu Ansamblul Catedralei Naționale și Agora Civică, oferind un acces mai facil către Piața Regina Maria.

UN SPAȚIU PENTRU CETĂȚENI ÎN INIMA ORAȘULUI

Între Palatul Parlamentului, Palatul Guvernului și Cartierul Justiției, va fi creată Agora Civică – un spațiu public destinat dezbaterilor și manifestațiilor cetățenești în care poporul român își poate exercita suveranitatea conform Constituției. Acest spațiu va simboliza legătura dintre cetățeni și puterea legislativă, executivă și judecătorească.

Zidurile din jurul Palatului Parlamentului vor fi demolate pentru a crea o zonă deschisă dedicată evenimentelor în aer liber. Piața Constituției va deveni un spațiu accesibil și activ pentru bucureșteni.

TRANSFORMARE SEMNIFICATIVĂ ÎN PEISAJUL URBAN AL BUCUREȘTIULUI.

Revitalizarea Splaiului Dâmboviței între Lacul Morii și Parcul Natural Văcărești și regenerarea urbană a spațiilor adiacente (zona Izvor - Uranus, zona Esplanada)

Se vor transforma spațiile neutilizate sau părăsite în locuri moderne, echipate cu facilități publice esențiale pentru oraș. Traseul verde va oferi locuitorilor oportunități de agrement și recreere, contribuind la îmbunătățirea calității vieții în București.

Programul electoral al AUR

Natura este creația lui Dumnezeu. Grija pentru protejarea mediului înseamnă grijă pentru generațiile viitoare și constituie o prioritate a politicilor noastre. AUR respinge orice ideologizare sau abordare unilaterală a chestiunilor privind mediul și pledează pentru stabilirea și aplicarea la nivel național a unor norme și legi care ar asigura includerea protecției mediului în procesul de luare a deciziilor de ordin economic, social sau politic, fără a dăuna intereselor naționale. Sistemele de producție trebuie să facă obiectul unor măsuri capabile să reducă la minimum impactul acestora asupra mediului, urmărindu-se astfel împăcarea omului cu natura și a economiei cu ecologia, fapt ce constituie însăși esența unei dezvoltări durabile.